

‘‘ਐ ਖੁਦਾ, ਸਾਨੂੰ ਲੀਡਰ ਦੇ !’’

2 ਸਮੂਏਲ 2-6; 23; 1 ਇਤਿਹਾਸ 11-14

ਸਾਡੇ ਵਕਤ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਹੈ ‘‘ਐ ਖੁਦਾ, ਸਾਨੂੰ ਲੀਡਰ ਦੇ! ’’ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਘਰ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਲੀਸੀਆ, ਹਰ ਥਾਂ ਗੱਲ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ‘‘ਦਿਆਨਾਦਾਰ ਲੋਕ ਅੱਜ ਕਿੱਥੇ ਲੱਭਦੇ ਹਨ? ਅਸਲੀ ਲੀਡਰ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਗੁਆਚ ਹੀ ਗਏ ਹਨ?’’ ਆਪੁਨਿਕ ਘਰਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਦੱਸਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ‘‘ਅੱਜ ਲੋਕ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰ ਦੋ ਰੂਹਾਨੀ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।’’ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਿੱਕਤਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ, ‘‘ਜੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਆਗੂ ਹੋਣ ਜਿਹੇ ਖੁਦਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਵੀ ਲੈਣਗੇ।’’

ਇਹ ਦਿੱਕਤਾਂ ਸਿਰਫ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੂਰੀ ਢੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੋ, ਸਿੱਟਾ ਇਕ ਹੀ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕਿ ‘‘ਚੰਗੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ।’’ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਪੁਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ‘‘ਐ ਖੁਦਾ, ਸਾਨੂੰ ਲੀਡਰ ਦੇ! ’’

ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਲੋੜ ਇਸ ਯੁੱਗ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਕਮੀ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਾਉਲ ਮਰ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਦਾਉਦ ਲਈ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਗੱਲ ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਦੀ ਰਾਹ ਦਾ ਤਬਾਹਕੁੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ।

ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਮੰਦਭਾਗੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਵੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਸੀ। ਸ਼ਾਉਲ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗੈਰੋਜ਼ਮੇਦਾਰਾਨਾ ਅਤੇ ਸਨਕੀ ਹਕੂਮਤ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਸਿਆਸੀ, ਮਾਲੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਪੱਖੋਂ ਕੰਗਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਲਈ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦੇਸ਼ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਉਦ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਕੇ ਪਾਗਲਪਣ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਮਹਾਯਾਜਕ ਨੂੰ ਦਾਉਦ ਕੋਲ ਭੱਜ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਉਲ ਨੇ ਯਾਜਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਫੌਜ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਉਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। 1 ਸਮੂਏਲ 31:7 ਉਸ ਹਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ:

ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਜੋ ਉਸ ਵਾਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਯਰਦਾਨੋਂ ਪਾਰ ਸਨ ਇਹ ਡਿੱਠਾ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕ ਨੌਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਉਲ ਅਰ ਉਹ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮੌਏ ਪਏ ਹਨ ਤਾਂ ਓਹ ਵੀ ਸਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ ਅਤੇ ਫਲਿਸਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਣ ਵੱਸੇ।

ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸਾਡੇ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਬਾਬੀ ਚੁਣੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ, ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ। ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦ ਉਸਦੀ ਛੋਜ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸ਼ਾਉਲ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਬਲਯੂ. ਫਿੱਲਿਪ ਕੈਲਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਪੂਰਾ ਦੇਸ਼ ... ਦੁਸ਼ਮਣ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੇ ਦੀ ਅੱਡੀ ਹੇਠਾਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਿੱਥਿਆ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਬੇਰਹਿਮ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖੁਬਸੂਰਤ ਨਗਰਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋ ਇਸਰਾਏਲ ਹੁਣ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਕੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਸ਼ ਸੀ।¹

ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਨੇ ਹੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੇਠਾ ਸੀ।

ਇਹ ਪਾਠ ਰਾਜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ 1 ਇਤਿਹਾਸ 11-14 ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ 2 ਸਮੂਏਲ 2-6; 23 ਨੂੰ ਵੇਖਾਂਗੇ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿ ਯੱਸੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਨੂੰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਅੱਜ ਬੜੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਬੁਧਵਾਨ ਆਗੂ ਚਰਿਤਰਵਾਨ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (2 ਸਮੂਏਲ 2:1-7)

ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਰਾ-ਗੈਰਾ ਆਗੂ ਜਾਂ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕੱਟੀ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਲਹੂ ਲਹਾਨ ਕੌਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਇਕ ਹਿੰਮਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਪੁਸਤ ਆਗੂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਚਰਵਾਹੇ ਦੇ ਖੇਤ ਦੇ ਇਕਾਤ ਵਿਚ ਮਹਿਲ ਦੀ ਸ਼ਾਨ-ਓ-ਸੋਕ ਵਿਚ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿਚ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖੁਦਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਗੂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਦਰਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਅਗਵਾਈ ਆਗੂ ਦੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਗੁਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 2 ਸਮੂਏਲ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਜਾਣਿਆ ਸੀ: ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਉਲ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿਚ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਵੈਣ ਲਿਖਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ (2 ਸਮੂਏਲ 1: 1-27); ਦਾਊਦ ਐਨਾ ਵੱਡਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਉਲ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਦਾਊਦ ਦੇ ਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਜਾਵੇ (2: 1-3); ਇਹ ਏਨਾ ਵੱਡਾ ਸੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ।

2: 1 ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਹੈਬਰੋਨ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਨਮਾਨਤ ਨਗਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸੀ। ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਅਬਰਾਹਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਪਤਨੀ ਸਾਰਾਹ ਦੇ ਮਰਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਯਹੋਸ਼ੂਆ ਦੀ ਛੋਜ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਲੇਬ ਨੇ ਹੈਬਰੋਨ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮੀਰਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ, ਹੁਣ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਹੁਣ ਰਾਜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਛਾਣ ਮਿਲੀ। ‘ਤਦ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਆਏ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਮਸਹ ਕੀਤਾ² ਜੋ ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣੇ’ (2: 4)। ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹੀ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤਕ

ਦਾਊਦ ਇੱਕੋ ਹੀ ਕਬੀਲੇ ਭਾਵ ਯਹੁਦਾ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ।

ਦਾਊਦ ਦੇ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਆ ਪਈ। ਯਹੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਵਾਂ ਰਾਜਾ ਬਣਾਇਆ, ‘‘ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਏਹ ਆਖ ਕੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਖਬਰ ਦਿੱਤੀ ਭਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਉਲ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਸੋ ਯਾਬੇਸ਼ ਗਿਲਾਅਦ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ’’ (2:4)।

ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਉਲ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਥਾਂ ਲੱਭ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਵੱਡ ਲਈ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਥਾਂ ਬੇਤ-ਸ਼ਾਨ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਫਲਿਸਤੀ ਲੋਕ ਇਸਰਾਏਲੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਤਕ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਤਲੋਆਮ ਦੀ ਖਬਰ ਬਿਨਯਾਮੀਨ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੰਧਾਂ ਵਾਲੇ ਇਕ ਗੈਰਕੌਮ ਨਗਰ ਗਿਲਾਅਦ ਦੇ ਯਾਬੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ।³ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਜੋਖਿਮ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਯਾਬੇਸ਼ ਗਿਲਾਅਦ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ੍ਹੇ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਬੇਤ-ਸ਼ਾਨ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋਥਾਂ ਉਤਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਦਰ ਨਾਲ ਦਫਨਾਉਣ ਲਈ ਯਾਬੇਸ਼ ਗਿਲਾਅਦ ਵਿਚ ਲੈ ਆਏ।⁴

ਇਸ ਖਬਰ ਨਾਲ ਦਾਊਦ ਦੀ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਹੋਣੀ ਸੀ? ਕੀ ਉਸਨੇ ਇਸ ਖਬਰ ਨੂੰ ਅਣਡੱਠਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ? ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਯਾਬੇਸ਼ ਗਿਲਾਅਦ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਸਭ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਚੋਂ ਕੱਟੜ ਸਨ। ਦਾਊਦ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਸੀ। ਦਾਊਦ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਚੰਗਿਆਈ ਲਈ ਅਤੀਤ ਨੂੰ ਭੁਲਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮਸਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰਾਜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਦੂਤਾਂ ਦਾ ਯਾਬੇਸ਼-ਗਿਲਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਤਰਸ ਭਰੇ ਕੰਮ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਦਾਊਦ ਦੀ ਹਰੂਮਤ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਉਸਦੀ ਫਰਾਖ਼ਦਿਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ‘‘ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ’’ ਦੀਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਾਂਗੇ।⁵ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸਮਰਪਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ!

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਏਕਤਾ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ

(2 ਸਮੂਝੇਲ 2:8-3:1, 6-13, 17-21)

ਇਕ ਆਗੂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਥੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਗ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਯਾਬੇਸ਼ ਗਿਲਾਅਦ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਊਦ ਵੱਲੋਂ ਬਰਕਤ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਕਸਦ ਪੁਰਾਣੇ ਜਖਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਦੁਸਮਣ ਫਲਿਸਤੀਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦ ਤਕ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤਦ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ (ਯੂਹੀਨਾ 4:20)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਹੋਏ ਬੁਗੈਰ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਵਧ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦਾਊਦ ਦੀ ਇਕ ਮਹਾਨ ਕਵਿਤਾ ਇੰਜ ਸੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ‘‘ਵੇਖੋ, ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਸੋਹਣਾ ਹੈ ਭਈ ਭਰਾ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਵੱਸਣ!'' (ਜ਼ਬੂਰ 133:1)। ਦਾਊਦ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹਰ ਆਗੂ ਵਾਲਾ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।⁶

ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਏਕਤਾ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ, ਛਾਂ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਸਾਨ ਸੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਏਕਤਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਜਦ ਮੈਂ ਜਵਾਨ ਸਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਕਿ ਏਕਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਛੁੱਟ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟ ਪਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਏਕਤਾ ਲਈ ਦਾਊਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰੁਕਾਵਟ ਅਬਨੇਰ ਸੀ। ਸਾਊਲ ਦੀਆਂ ਛੋਜਾਂ ਦਾ ਜਰਨੈਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ (1 ਸਮੂਏਲ 17:55; 26:5), ਅਬਨੇਰ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਹਾਰ ਅਤੇ ਖਿੰਡਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਸੀ। ਸੁਰੂ ਵਿਚ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਚੱਲੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ 2 ਸਮੂਏਲ 3:17); ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਬਨੇਰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉੱਤਰੀ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਦੁਆ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਦਾਊਦ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੀ ਏਜੰਡਾ ਰੱਖਿਆ।

ਅਬਨੇਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਹਾਦਰ, ਯੋਗ, ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਹੱਦ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਦਾਊਦ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ‘... ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ... ਇਕ ਪ੍ਰਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਮਨੁੱਖ’¹ ਕਿਹਾ (2 ਸਮੂਏਲ 3:38)।² ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਬਨੇਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਾਊਲ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੱਦਿਆ ਅਤੇ ਅਗਲਾ ਰਾਜਾ ਬਣਨ ਲਈ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਹੀ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।³

ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ? ਸ਼ਾਇਦ ਦਾਊਦ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹ ਦੀ ਭਰਮ ਭਰੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਕਾਰਣ। ਸ਼ਾਇਦ (ਜਿਵੇਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਅਬਨੇਰ ਸੁਆਰਥੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਭਰ ਰਿਗਆ ਸੀ। 3:6 ਵਿਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਜਾਂ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ... ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਸਾਊਲ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਕਵਿਆਂ ਕੀਤਾ।’ ਅਬਨੇਰ ਸਾਊਲ ਦਾ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਵੀ ਸੀ⁴ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਵੀ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਬਨੇਰ ਦੇ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਣ ਹੋਣ, ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਭੜਕਾਉਣ ਕਰਕੇ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਚੱਲੀ ਖੂਨੀ ਜੰਗ ਦਾ ਸਿੱਮੇਵਾਰ ਉਹੀ ਸੀ। 2:12-32 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਜੰਗ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਅਬਨੇਰ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਯਹੂਸਲਮ ਦੇ ਕੁਝ ਮੀਲ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਗਿਬਾਉਣ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਤਲਾਅ ਦੇ ਯੋਆਬ¹⁰ ਅਤੇ ਉਹਦੀਆਂ ਛੋਜਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਯੋਆਬ ਆਪਣੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਅਥੀਸੈ¹¹ ਅਤੇ ਅਸਾਹੇਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ; ਉਹ ਸਭ ਦਾਊਦ ਦੇ ਭਣੇਵੇਂ ਸਨ।¹² ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੰਗ ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਆਦਮੀ ਯੋਆਬ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਇਕ ਨਾਲ ਭਿੜਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਗੋਲੀਅਬ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਂਗ ਸੀ। ਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਾਈ ਭਖਣ ਵਿਚ ਦੇਰ ਨਾ ਲੱਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਯੋਆਬ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਛੋਜਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਜਿਤ ਮਿਲੀ।¹³

ਅਬਨੇਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਛੋਜਾਂ ਦੇ ਨੱਸ ਜਾਣ ਤੇ, ਯੋਆਬ ਦੇ ਭਰਾ ਅਸਾਹੇਲ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਤਕੜਾ ਦੌੜਾਕ ਸੀ, ਹਿਰਨ ਵਰਗੀ ਛੁਰਤੀ ਨਾਲ ਅਬਨੇਰ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ। ਪੁਰਾਣਾ ਸਿਪਾਹੀ ਅਬਨੇਰ ਉਸ ਜਵਾਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹਦਾ ਪਿੱਛਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ (2:22), ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਮੰਨਿਆ! ਅਖੀਰ ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਰਛੇ ਦੀ ਪਿੱਛਾਜੀ ਉਹਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਮਾਰੀ ਕਿ ਅਸਾਹੇਲ ਉੱਥੇ ਹੀ ਢੇਰ ਹੋ ਗਿਆ (2:23)।¹⁴ ਇਸ ਦੁਖਦ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਹੋਣਾ ਘੱਟ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਬਨੇਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਹੁਣ ਯੋਆਬ ਤੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਬਨੇਰ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਸਾਥੀ ਘਿਰ ਗਏ। ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਯੋਆਬ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਹੋਰ ਖੂਨ ਨਾ ਵਹਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਘਰੀਂ ਪਰਤ ਗਏ।

ਯਹੁਦਾ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਆਥ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੁਦਾ ਦਾਉਦ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸੀ। 3: 1 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ‘ਸੋ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚ ਚਿਰ ਤੋੜੀ ਜੁਧ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਦਾਉਦ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਤਕੜਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਪਰ ਸ਼ਾਉਲ ਦਾ ਘਰਾਣਾ ਮਾੜਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ।’

ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਚਾਲ ਚੱਲੀ। ਉਸ ਨੇ ਉੱਤਰੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ।¹⁵

ਪਰ ਨੇਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਾਉਲ ਦਾ ਸੈਨਾਪਤੀ ਸੀ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਮਹਨਾਇਮ ਵਿਚ ਆਪੱਡਾ ਦਿੱਤਾ।¹⁶ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ... ਸਾਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਦੀ ਉਮਰ ਚਾਲੀਹਾਂ ਵਰਿਹਾਂ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੋ ਵਰ੍ਹੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ... (2:8-10)।

ਇਥੋਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਉਲ ਦਾ ਈਸ਼ਬੋਸ਼¹⁷ (ਜਾਂ ਅਸ਼ਬਾਲ¹⁸) ਨਾਮਕ ਕੋਈ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਹਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਸੀ।¹⁹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਲਬੋਆ ਪਹਾੜ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਤੇ ਤਿੰਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਇਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਦਮੀ ਸੀ (ਤੁਲਨਾ 2 ਸਮੂਏਲ 3:11; 4:1), ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਜੰਗ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਨੇ ਇਕ ਕਠਪੁਤਲੀ ਹਾਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਰਾਜ ਕੀਤਾ, ਜਦਕਿ ਅਸਲੀ ਤਾਕਤ ਅਬਨੇਰ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਰੁਕਾਵਟ ਹੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਸਦਾ ਤਕ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਾਉਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਨਾ ਲਿਆ ਸਕਿਆ। ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਨਾਟਕੀ ਮੌਝ ਆਇਆ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦਾ ਦਖਲ ਉੱਥੇ ਫੇਰ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਨੇ ਅਬਨੇਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਪ ਦੀ ਰਖੇਲ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।²⁰ ਰਾਜੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਰਖੇਲ ਉੱਤੇ ਹੱਕ ਜਤਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੂਰੇ ਹਰਮ ਉੱਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਅਬਨੇਰ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਗੱਦਾਰੀ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਬਨੇਰ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।

‘ਭਲਾ, ਮੈਂ ਯਹੁਦਾ ਦੇ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਸਿਰ ਹਾਂ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਧਰ-ਓਧਰ ਨੁੱਡ ਖਾਵਾਂ?’ ਉਹ ਚਿੱਲਾਇਆ। ‘ਆਖਰ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਤਕ ਤੈਨੂੰ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਪਿਛੇ ਨੂੰ ਦਾਉਦ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹੀ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ ...? ਲਾਡੂਤ ਹੈ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਜੋ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾ ਦੀ ਨੂੰਝੂਤ ਮੁਤਾਬਕ ਦਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਦੇਰਸ਼ਾ ਤਕ ਤੇਰੀ ਸਾਰੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਖੋਹ ਕੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇਕ ਨਾ ਕਰ ਦਿਆਂ’ (3:8-10; LB)।

ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾਉਣਾ ਉੱਤਰੀ ਡਲਿਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਬੁਝੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਫੇਰ ਤੋਂ ਜਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਜਮਾਂ ਕਰਨਾ ਅਬਨੇਰ ਦੀ ਮਾਯੂਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਅਬਨੇਰ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦਾਲ ਗਲਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਮੱਕਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਯੋਧੇ ਨੇ ਬੁਰੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਦੂਤ ਘੱਲੇ

(2 ਸਮੂਏਲ 3: 12)।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾਲ ਦਾਉਦ ਕਿੰਨਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ? ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਦਾਉਦ ਖੁਦਾ ਅੱਗੇ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ‘‘ਐ ਖੁਦਾ, ਅਜਿਹਾ ਕਦ ਤਕ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਭਰਾ ਨੂੰ ਭਰਾ ਕਦ ਤਕ ਮਾਰਦਾ ਰਹੇਗਾ?’’ ਤਦੇ, ਜਦ ਕੋਈ ਕੰਢਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਆਦਮੀ, ਅਬਨੇਰ ਵੱਲੋਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਇਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਆਈ। ਭਲਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਢੰਗ ਨਿਰਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ (ਕਹਾਉਤਾਂ 16: 7)?

ਦਾਉਦ ਨੇ ਚੌਂਕਸੀ ਭਰੀ ਗਰਮਜੋਸੀ ਨਾਲ ਅਬਨੇਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮੰਨ ਲਈ²¹ ਅਬਨੇਰ ਦਾਉਦ ਦੀ ਰਾਗਯਾਨੀ ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਹਮੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣ ਤੇ ਅਬਨੇਰ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਤਣਾਅ ਸਾਫ਼ ਪਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਇੱਛਕ ਦਾਉਦ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲੈ ਗਿਆ,²² ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦਾਵਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਖਾਣੇ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਲੇ ਸਿਕਵੇ ਮਿਟਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਭਾ ਕਾਮਯਾਬ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿਚ, ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਮੈਂ ਉੱਠ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕੋਲ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਾਂਗਾ ਜੋ ਓਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨੇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀ ਕਰੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਰਾਜ ਕਰੋ’’ (3: 21)। ਛੇਤੀ ਹੀ ਅਬਨੇਰ ਉੱਤਰੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ‘‘ਸੈਂ ਦਾਉਦ ਨੇ ਅਬਨੇਰ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁੱਖ ਸਾਂਦ ਨਾਲ ਚੱਲਿਆ ਗਿਆ’’ (3: 21; NEB)। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ ਦੇ ਬਾਅਦ ਏਕਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਬੱਖੀ ਸੀ।

ਜਦ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਿਆਨਕ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਬਰਾਹਾਮ ਲਿੰਕਨ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ‘‘ਜੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਜ ਠਹਿਰ ਨਹੀਂ ਸੱਕਦਾ। ਅਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਠਹਿਰ ਨਾ ਸੱਕੇਗਾ’’ (ਮਰਭੁਸ 3: 24, 25)। ਦਾਉਦ ਵਾਂਗ, ਲਿੰਕਨ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਜਾਵੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਬੀ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਜਿਹੜਾ ਕੌਮ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਲਈ ਵੀ ਹੈ ... ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਜ ਲਈ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਮੰਡਲੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ... ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮੰਡਲੀਆਂ ਲਈ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵੀ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰ ਹੋਣ, ਮੰਡਲੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਗੂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿੱਠ ਸਕਦੇ ਹਨ (2 ਸਮੂਏਲ 3:22-37)

ਜੇ ਉਹ ਪੁਰੀ ਕਹਾਣੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਘੁੰਮਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਬਨੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ ਲੈ ਆਇਆ। ਪਰ ਜਿਦਰੀ ਕੋਈ ਪਰੀ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਦਾ ਰਾਹ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਤੇ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਜਿੰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਗਲਤ ਮੋੜ ਅਤੇ ਗਤੀਰੋਧ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦਮ ਮੋੜ ਕੇ ਦੂਜੇ ਰਾਹ ਚੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਰਨ ਛੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2 ਸਮੂਏਲ 3 ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਕੁਝ ਆਇਤਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਬਨੇਰ ਦੇ ਦਾਉਦ ਕੋਲ

ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਯੋਆਬ ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਯੋਆਬ ਉੱਤੇ ਉਹਦੇ ਆਦਮੀ ਕਿਸੇ ਹਮਲੇ ਵਾਸਤੇ ਬਾਹਰ ਗਏ ਸਨ। (ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਯੋਆਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦਾਉਦ ਵੱਲੋਂ ਮੋਆਬ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਹੈਰਾਨਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।) ਜਾਹਰ ਹੈ ਯੋਆਬ ਅਥਨੇਰ ਦੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਦਾਉਦ ਨੇ ਅਥਨੇਰ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ‘ਕੁਲ ਵਿਛਾਏ ਹੋਏ’ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਯੋਆਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਾ ਰੱਖ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਤਖਤ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਦੌੜ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਥਨੇਰ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਨ ਆਇਆ ਹੈ। ਯੋਆਬ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਉਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਥਨੇਰ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਯੋਆਬ ਦਾਉਦ ਦੀ ਪੱਸਲੀ ਵਿਚ ਕੰਡਾ ਸੀ (2 ਸਮੂਈਲ 18:5, 14; 1 ਰਾਜਿਆਂ 2:5, 6)। ਇਹ ਮਹਾਨ ਯੋਧਾ, ਨਿਧੜਕ ਆਗੂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਰਾਜੇ ਵਾਸਤੇ ਮਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਸੁਆਰਬੀ, ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਮ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਰੂਹਾਨੀ ਖੂਬੀਆਂ ਸਨ²³ ਸਭ ਆਗੂਆਂ ਕੋਲ ਯੋਆਬ ਭਾਵ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਗੂਰ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਲੀਡਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਯੋਆਬ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜ਼ਿਠਦੇ ਹੋ।

ਊੱਥੋਂ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਜਿਥੋਂ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਸੱਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ। ਯੋਆਬ ਨੇ ਉਸ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਇਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਯੋਆਬ ਨੇ ਅਥਨੇਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ, ਜਿਹੜਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਇਕ ਹੀ ਮੀਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਆਦਮੀ ਭੇਜੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਦਾਉਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੱਕ ਦੇ, ਅਥਨੇਰ ਝੱਟ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਯੋਆਬ ਉਸ ਨਾਲ “ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ” (3:27) ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਜਦ ਅਜੇ ਅਥਨੇਰ ਦਾਉਦ ਦੇ ਸੁਨੋਹੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਯੋਆਬ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹਥਿਆਰ ਘੁਸੇੜ ਦਿੱਤਾ, ਇੰਜ ਯੋਆਬ ਦੇ ਭਰਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਥਨੇਰ ਮਰ ਗਿਆ।²⁴

ਪਹਿਲੇ ਇਕ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸੁਝਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਜਦ ਮਨ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ’ ਤਾਂ ਰੁਕ ਕੇ ‘ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਣਾ’ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯੋਆਬ ਨੇ ਬਦਲਾ ਤਾਂ ਲੈ ਲਿਆ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਅਥਨੇਰ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਿਗੜ ਗਏ। ਜਦ ਦਾਉਦ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਫਵਾਹ ਫੈਲਦੇ ਚਿਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ ਸੀ ਕਿ ਅਥਨੇਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਦਾਉਦ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇੰਜ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ²⁵ ਯੋਆਬ ਦੀ ਦੁਸ਼ਟ ਪਿਆਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦੱਖਣ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਮੁੜ ਤੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ।

ਅਸਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਪਤਾ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਦੇ ਦਾਉਦ ਦੇ ਢੰਗ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦਾਈ ਗੁਣਾਂ ਕਾਰਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਨਜ਼ਿਠਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਕਾਰਣ ਵੀ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਲਈ ਦਾਉਦ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ, ਉਸਨੇ ਫੌਰਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਮੁਸੀਬਤ ਵੇਲੇ, ਸਮਾਂ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਲੋਕ ਇਸ ਆਸ ਨਾਲ ਕਿ ਸਭ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਟਾਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਭ ਠੀਕ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਸਲੀ ਲੀਡਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜਾ, ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਫੌਰਨ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤੀ (3: 28)। ਇਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਤੀਜਾ, ਉਸਨੇ ਯੋਆਬ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ,²⁶ ਅਤੇ ਯੋਆਬ ਅਤੇ ਘਰਾਣੇ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯੋਆਬ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਯੋਆਬ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦਾਊਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣੀ ਸੀ²⁷ ਬੇਸ਼ਕ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਯੋਆਬ ਨੇ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਸਰਾਪ ਦੇਣਾ ‘‘ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ’’ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਦਾਊਦ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਬੜਾ ਅੱਖਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੱਥੀ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਟਾ ਨਿੱਕਲਦਾ ਹੈ, ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬੁਰਿਆਈ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪਲਟਾ ਦੇਵੇ’’ (3: 39)।

ਚੌਥਾ, ਉਸ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਸੌਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਥਨੇਰ ਨੂੰ ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਦਾਊਦ ਨੇ ਅਰਥੀ (ਉਹ ਢਾਂਚਾ ਜਿਸ ਤੇ ਅਥਨੇਰ ਦੀ ਲੋਥ ਰੱਖੀ ਸੀ) ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਹੀ ਜਾਂ ਫੌਜੀ ਲਿਬਾਸ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਊਦ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸੌਗ ਵਾਲੇ ਕੰਪੜੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਅਥਨੇਰ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ!) ਜਨਾਜ਼ੇ ਤੇ, ਆਪਣੇ ਸਾਫ, ਟਾਟ ਵਾਲੇ ਲਿਬਾਸ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਾਉਲ ਲਈ ਗਾਇਆ ਸੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਅਥਨੇਰ ਲਈ ਵੀ ਸੌਗ ਗੀਤ ਸੁਣਾਇਆ। ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ, ਦਾਊਦ ਦੇ ਦਿਆਲੂ ਮਨ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਚਿੱਲਾਇਆ, ‘‘ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਇਕ ਸਰਦਾਰ ਸਗੋਂ ਇਕ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ’’ (3: 38)।

ਪੰਜਵਾਂ, ਦਾਊਦ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੌਗ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹ ਰੋਇਆ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਜਨਾਜ਼ੇ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦਾਊਦ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀਵਾਨ ਵਾਂਗ ਦਿਖਾਵਟੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਫਲਿਸਤੀਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਸੀ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ (ਭਾਵ ਛੇਤੀ ਹੀ) ਵਿਸਵਾਸਘਾਤ ਦਾ ਬਦਲਾ ਮਿਲ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਮਗਰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਪਖੰਡੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦਾਊਦ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸੌਗ ਦਿਲੋਂ ਸੀ: ਉਹ ਇਕ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬੇਮੌਕਾ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਮੌਤ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸੀ।

ਦਾਊਦ ਦੇ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ ਭਰੇ ਕੰਮ ਦਾ ਕੀ ਨਤੀਜਾ ਨਿੱਕਲਿਆ? ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਅਥਨੇਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹਰ ਆਗੂ ਜਾਂ ਲੀਡਰ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਆਗੂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਯਹੇਸੁਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ:

ਤੂੰ ਨਿਰਾ ਤਕਤਾ ਹੋ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਹੌਸਲਾ ਰੱਖ ਤਾਂ ਜੋ ਤੂੰ ਉਸ ਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਦਾ

ਮੇਰੇ ਦਾਸ ਮੁਸਾ ਨੇ ਤੈਂਤੂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਾਲਨਾ ਕਰ ਕੇ ਪੂਰਾ ਕਰੋ, ਉਸ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਅਥਵਾ ਖੱਬੇ ਨਾ ਮੁੜੋਂ ਤਾਂ ਜੋ ਤੂ ਜਿੱਥੇ ਜਾਵੋਂ ਤੇਰਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਏਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪੇਖੀ ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਕਦੀ ਵੱਖਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸਗੋਂ ਤੂੰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਉਸ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਤਾਂ ਜੋ ਤੂੰ ਉਸ ਸਾਰੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਉਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਚੱਲੋਂ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਸੁਫਲ ਬਣਾਵੋਂਗਾ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਕੜਾ ਹੋ ਅਤੇ ਹੌਸਲਾ ਰੱਖ ... ਕਿਉਂ ਜੋ ਯਹੋਵਾਹ ਤੇਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜਿੱਥੇ ਤੂੰ ਜਾਵੋਂ ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਹੈ (ਯਹੋਸ਼ੁਆ 1: 7-9)।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬੁੱਧ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਕਹਾਉਣਾਂ 1: 1, 2; 2: 2; ਆਦਿ)। ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਦਾ ਘਾਟਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗੋ’ (ਯਾਕੂਬ 1: 5)।

ਆਉ ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਦੁਆ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਕਸਦ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਲਾਈਏ। ਫਿਰ, ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ।

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਲੁਕਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ

(2 ਸਮੂਝੇਲ 3:38, 39)

ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਇਆ; ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। 3:38, 39 ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ, ‘‘ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘... ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਹੀਣਾ ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਏਹ ਲੋਕ ਸਰੂਜਾਹ ਦੇ ਪੁੱਤਰ [ਭਾਵ ਯੋਗ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ] ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜ਼ੋਗਵਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।’’ ਭਾਵੇਂ ਦਾਊਦ ਨੇ ਅਬਨੇਰ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਿੱਧਾ ਹੱਥ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮਾਤਰਿਹਿਤ ਦੇ ਕਾਰੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸੇ ਦੀ ਹੈ। ਦਾਊਦ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘ਜੇ ਮੈਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੀਡਰ ਹੁੰਦਾ ਸਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਯੋਗ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕਰਦੇ ਜਿਹੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਕੀਤੀ ਹੈ।’’

ਗਲਤੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਢੂਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਗੋਂ ਇਲਜਾਮ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ (ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ) ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸੈਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਿੱਤ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਹਾਰੀ ਟੀਮ ਦਾ ਕੋਚ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਐਲਡਰ ਹੋਣ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਢੂਜਾ ਸੌਕਾ ਦੇਣਾ ਵਧੇਰੇ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣ ਤੇ ਦਾਊਦ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ; ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਿਆ। ਦਾਊਦ ਉਹੀ ਰੂਹ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪੌਲਸ ਨੇ 2 ਭੁਰਿਖੀਆਂ 12: 9, 10 ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

[ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ] ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਖਿਆ ਭਈ ਮੇਰੀ ਕਿਰਪਾ ਹੀ ਤੇਰੇ ਲਈ ਬਥੇਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੇਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਬਲਤਾਈ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਰਬਲਤਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਅੱਤ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਅਭਮਾਨ ਕਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਜੋ [ਪ੍ਰਭੂ] ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਸਾਧਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਮੈਂ ... ਨਿਰਬਲਤਾਈਆਂ ਉੱਤੇ, ... ਪਰਸੰਨ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨਿਰਬਲ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤਦੋਂ ਹੀ ਸਮਰਥੀ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਉਹ ਲੀਡਰ ਅਸੁਰੋਖਿਅਤ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਅਸਲੀ ਆਗੂ ਐਨੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਐਨੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਅੰਕੜਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

(2 ਸਮੂਝੇਲ 4:1-5:5; 1 ਇਤਿਹਾਸ 11:1-3; 12:23-40)

ਅਥਨੇਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੇ ਝੱਟ ਬਾਅਦ ਦਾਉਦ ਉੱਤੇ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬੱਦਲ ਛਾ ਗਿਆ। ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਅਥਨੇਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਦਾਉਦ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਪਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।²⁹ ਉਹ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਅਰਾਮ ਦੇ ਵਕਤ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਦੇ ਘਰ ਆਏ ਜਦ ਕੁਝ ਲੋਕ ਭੜਕੇ ਹੋਏ ਸਨ।³⁰ ਬੇਖੋਫ਼ ਰਾਜੇ ਦੇ ਸੌਣ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢ ਕੇ ਰਾਤੇ ਰਾਤ ਦਾਉਦ ਕੋਲ ਲੈ ਆਏ।

ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਦਾ ਸਿਰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਈ ਦਾਉਦ ਦੀ ਦਹਿਜ਼ ਤੋਂ ਪੈਰ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਪੂਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਰਾਜਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਫੇਰ ਫੌਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਰਾਜ ਪਲਟੇ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਦੀ ਕੋਈ ਚਾਲ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਆਸਾਲੇਕੀ ਦੀ ਇਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਕਰਵਾਈ; ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਾਉਲ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਫੇਰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਵੱਧ ਦਿੱਤਾ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੁਸਟਾਂ ਨੇ ਇਕ ਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਚ ਉਹ ਦੇ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਵੱਢ ਸੁੱਟਿਆ!'³¹ ਤਾਂ ਭਲਾ, ਮੈਂ ਉਹ ਦੇ ਸੁਣ ਦਾ ਬਦਲਾ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥੋਂ ਨਾ ਲਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਰਤੀ ਉੱਤੋਂ ਨਾਸ ਨਾ ਕਰਾਂਗਾ?’’ (2 ਸਮੂਝੇਲ 4: 11)।

ਉਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਵੱਢ ਸੁੱਟੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਬਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਟੰਗ ਛੱਡੀਆਂ। ਦਾਉਦ ਇਸ ਤੋਂ ਦੋਹਰਾ ਸੁਨੋਹਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ (1) ਕਹਾਉਤਾਂ 6: 16-19: ਦਾ ਆਮ ਸੰਦੇਸ਼: ਯਹੋਵਾਹ ‘‘ਬੇਦੋਸੇ ਦਾ ਖੂਨ ਵਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੱਥ’’ ਅਤੇ ‘‘ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਨੂੰ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਭੜਣ ਵਾਲੇ ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ’’ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (2) ਖਾਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹ ਝੂਠ ਅਤੇ ਫਰੇਬ ਨੂੰ ਵਧਾਵੇਗਾ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ।

ਦਾਉਦ ਨੇ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਦਾ ਸਿਰ ਅਥਨੇਰ ਦੀ ਕਬਰ ਵਿਚ ਦਫਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਰਾਜ ਘਰਾਣੇ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਸਲਾਮ ਸੀ।

ਬੇਸ਼ਬਾਲ ਦੇ ਮਸ਼ੂਰ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀ ਯੋਗੀ ਬੇਰਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ‘‘ਜਦ ਤਕ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਦ ਤਕ ਪੁਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ’’ ਅਤੇ ਹਰ ਲੀਡਰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਮੁਸੀਬਤ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਬੁਰੇ ਥਾਣੀ ਬਾਹਰ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਰੁਕਦੇ ਹੀ, ਇਕ ਹੋਰ ਮੁਸੀਬਤ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਆ ਖਲੋਵੇਗੀ। ‘‘ਮਰਫ਼ੀ ਦਾ ਨਿਯਮ’’ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਜੋ ਗਲਤ ਹੋਣਾ ਹੈ ਉਹ ਗਲਤ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ’’ ਲੀਡਰ ਲਈ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਇਕ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਹੈ: ‘‘ਜੋ ਗਲਤ ਹੋਣਾ ਹੈ ਉਹ ਗਲਤ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ— ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰ ਗੁਣਾ।’’

ਪਰ ਅਸਲੀ ਆਗੂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦਾ ਯਕੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਸੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 8: 31)।

ਸਮੂਏਲ ਵੱਲੋਂ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਆਈ ਸੀ! ਪਰ ਦਾਊਦ ਡਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਭੱਜਿਆ ਸੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਲਈ ਖੁਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਧਿਆਇ 5 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਹਾਂ:

ਇਹ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੋਤ ਹਬਰੋਨ ਦੇ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਵੇਖੋ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਹੀ ਹੋਡੀ ਤੇ ਬੋਟੀ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੀ ਸਿਸ ਵੇਲੇ ਸਾਡਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਾਊਲ ਸੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲੈ ਜਾਏ ਅਤੇ ਫੇਰ ਮੌਜ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਾਓ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਚੁਗਾਵੇਂਗਾ ਅਤੇ ਤੂੰ ਹੀ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਪਰਧਾਨ ਹੋਵੇਂਗਾ। ਗੱਲ ਕਾਹਦੀ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹਬਰੋਨ ਵਿਚ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹਬਰੋਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨੇਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਮਸਹ ਕਰ ਕੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ³² (ਆਇਤਾਂ 1-3)।

1 ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਲੇਖਕ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਏ, ਤਾਂ ਸਿਪਾਹੀ ਵੀ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਏ ਕਿ ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਬਚਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਊਲ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਵੱਲ ਮੌਜ ਲਿਆਉਣ’’ (12:23)। ‘‘ਇਹ ਸਭ ... ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ... ਸੱਚੇ ਮੱਨੋਂ ਆਏ ਸਨ’’ (ਆਇਤ 38; NIV)। ਉਹ ਸਭ ਲਗਭਗ 340,000 ਦੀ ਫੌਜ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ!³³ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਉਹ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦਾਅਵਤ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਲਿਆਏ ਸਨ। ਇਹ ਯਕੀਨਨ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਦਾਅਵਤ ਹੋਵੇਗੀ! ‘‘ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਅਨੰਦ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ’’ (1 ਇਤਿਹਾਸ 12:40)।

ਦਾਊਦ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਸੈਤੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਦਾਊਦ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਤਦ ਤੀਹਾਂ ਵਰਿਹਾਂ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਚਾਲੀ ਵਰਹੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਸੱਤ ਵਰਹੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਯਹੁਦਾਹ ਉੱਤੇ ਹਬਰੋਨ ਵਿਚ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਅਰ ਯਹੁਦਾਹ ਉੱਤੇ ਯਹੁਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਤੈਤੀ ਵਰਹੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ (2 ਸਮੂਏਲ 5:4, 5)।

**ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗੱਦੀ
ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇ ਸਗੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ
(2 ਸਮੂਏਲ 5:6-10; 1 ਇਤਿਹਾਸ 11:4-9)**

ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੋਈ ਪਰੀ ਕਥਾ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਸਹੀ ਵਕਤ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ।’’ ਪਰ ਇਹ ਪਰੀ ਕਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਤਾਂ ਅਸਲ ਜਿੰਦਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਜੀਵਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਸੱਭ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਗੋਤਰਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟੀਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਦਾਊਦ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਨਵੀਂ ਏਕਤਾ ਨਵਜ਼ੀਮੇ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੋਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਐਕਤ੍ਰ ਤੋਂ ਖਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਕ ਹਿੰਮਤੀ ਅਤੇ ਚਤੁਰਾਈ ਭਰੀ ਜੁਗਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਪਰੇ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਯਰੂਸਲਮ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸ਼ਾਹੀ ਨਗਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ, ਅਤੇ ਇਸਗਾਏਲ ਵਾਸਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨਗਰ ਯਰੂਸਲਮ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਵਕਤ ਇਹ ਇਕ ਸ਼ਾਹੀ ਨਗਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਜਾ ਮਲਕੀਸਿਦਕ ਸੀ³⁴ ਯਰੂਸਲਮ ਨੇੜੇ ਸੌਰੀਆ ਪਹਾੜ ਸੀ, ਜਿਥੋਂ ਅਬਰਾਹਾਮ ਆਪਣੇ ਥੇਟੇ ਇਸਹਾਕ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਹੋਸੂਆ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਯਰੂਸਲਮ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ (ਤੁਲਨਾ ਯਹੋਸੂਆ 10: 22-27), ਪਰ ਉਹ ਨਗਰ ਨੂੰ ਹਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਸੀ (ਯਹੋਸੂਆ 15: 63)। ਹੋਰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਗਰ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਪਰ ਉਹ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ (ਨਿਆਈਆਂ 1: 21)। ਤਿੰਨ ਪਾਸਿਓਂ ਫੂੰਘੇ ਖੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਘਰਿਆ ਟੀਸੀ ਤੇ ਵੱਸਿਆ ਯਰੂਸਲਮ ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਇਸਗਾਏਲ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਇਕ ਭੇਦ ਭਰੇ ਕਿਲੇ ਵਾਂਗ ਰਿਹਾ। ਯਰੂਸਲਮ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਦਾਊਦ ਨੇ ਏਕਤਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਿਖਾਉਣੀ ਸੀ; ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਗਾਏਲ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਪਾਉਣਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਯਹੂਦਾ ਅਤੇ ਬਿਨਯਾਮੀਨ ਦੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿਚ ਯਰੂਸਲਮ ਵਿਚਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਵੇਗਾ।

ਯਰੂਸਲਮ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਅਸਾਨ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦਾਊਦ ਆਪਣੀ ਛੋਜ ਲੈ ਕੇ ਨਗਰ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਤਾਂ ਯਥੂਸੀਆਂ ਨੇ³⁵ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਦਰ ਕੀਤਾ। ‘ਜਦੋਂ ਤਕ ਤੂ ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ ਲੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਤਦ ਤਕ ਉੱਥੇ ਬੈਠ ਨਾ ਸਕੋਂਗਾ’ (ਵੇਖੋ 2 ਸਮੂਏਲ 5: 6)! ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰਪਨਾਹ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕ ਚਲਸੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇਕ ਸੁਰੰਗ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇਕ ਖੂਹ ਤਕ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਸੁਰੰਗ ਦੇ ਰਸਤੇ ਫੂੰਘੇ ਖੂਹ ਤਕ ਜਾਣਾ ਇਕ ਆਤਮਘਾਤੀ ਮਿਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ‘ਜੋ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾਂ ਯਥੂਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਲਵੇਗਾ, ਉਹੋ [ਮੇਰੀ ਛੋਜ ਦਾ] ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ’ (1 ਇਤਿਹਾਸ 11: 6)। ਬਗੈਰ ਕੁਝ ਸੋਚੋ ਯੋਾਬਾਥ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਰੰਗ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦੇ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿਚ ਢੁੱਦ ਪਿਆ। ਕੁਝ ਹੀ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਦਾਊਦ ਦੀ ਛੋਜ ਨੇ ਯਰੂਸਲਮ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹਾਦਰ ਸੂਰਮਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਰੋਸਾਨੀ, ਮੁੜ ਦਾਊਦ ਦਾ ਜਰਨੈਲ ਬਣ ਗਿਆ। (ਯੋਆਬ ਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਛੁਡਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ!)

ਦਾਊਦ ਨੇ ਝੱਟ ਯਰੂਸਲਮ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ³⁶ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ‘ਦਾਊਦ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ’ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਤੇ ‘ਦਾਊਦ ਵੱਧਦਾ ਗਿਆ ਅਰ ਯਹੋਵਾਹ ਸੈਨਾਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸੀ’ (2 ਸਮੂਏਲ 5: 10)।

2 ਸਮੂਏਲ 5: 11 ਦੀ ਇਕ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਦਾਊਦ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ‘ਤਦ ਸੋਰ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੀਰਾਮ ਨੇ ਹਲਕਾਰੇ ਅਤੇ ਦਿਆਰ ਦੀ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਤਰਖਾਣ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਘੜਨ ਵਾਲੇ ਦਾਊਦ ਕੋਲ ਘੱਲੇ ਅਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਊਦ ਦੇ ਲਈ ਮਹਿਲ ਬਣਾਇਆ।’ ਸੋਰ ਇਕ ਅਹਿਮ ਬੰਦਰਗਾਹ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਇਸਗਾਏਲ ਦੇ ਉੱਤੇਰ ਵਿਚ ਫੋਨੀਕੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਹੀਰਾਮ ਦਾ ਤੋਹੜਾ ਅਹਿਮ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਊਦ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੁਤਬੇ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਹੀ ਸੀ।

ਹੀਰਾਮ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਕਰਕੇ ਦਾਊਦ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ‘ਤਾਂ ਦਾਊਦ ਠੀਕ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜੋ

ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਵਧਾਇਆ ਸੀ’ (2 ਸਮੂਏਲ 5: 12)। ਭਲਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਦੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਚੀਜ਼ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਹੋਵੇ, ‘‘ਕਿਉਂ ਮੈਂ ਸੁਪਨਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਰਿਹਾ? ਕੀ ਅੱਖਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਤੇ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵੇਖਾਂਗਾ?’’ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਹੈਰਾਮ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਹੈਰਾਮ ਦੀਆਂ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਾਊਦ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਕ ਅਹਿਮ ਸੱਚਾਈ ਤੇ ਲਾਉਣਗੀਆਂ। ‘‘ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ... ਆਪਣੀ ਇਸਰਾਏਲੀ ਪਰਜਾ ਦੇ ਨਮਿੱਤ ਮੇਰਾ ਰਾਜ ਵਧਾਇਆ ਹੈ।’’ ਮਨ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਦੇ ਨਮਿੱਤ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ‘‘ਆਪਣੀ ਇਸਰਾਏਲੀ ਪਰਜਾ ਦੇ ਨਮਿੱਤ’’ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰ ਲਓ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਮਕਸਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਾਊਦ ਦਾ ਆਪਣਾ ਏਜੰਡਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਖੁਦਾਈ ਏਜੰਡਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੀ।

ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਹੁਦਾ ਜਾਂ ਪਦਵੀ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਦਾਊਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਾਊਦ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਭਲਿਆਈ ਦੀ ਚਿੱਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੁਹਾਨੀ ਭਲਿਆਈ ਲਈ ਚਿੱਤਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਐਲਡਰ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਐਲਡਰ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤ (ਇਬਰਾਹੀਮਾਂ 13: 17)। ਫਿਰ ਕਈ ਲੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਲੀ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਐਲਡਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ! ਇਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁਝ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹਰ ਆਗੂ ਲਈ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜਾਂ ਰਹਿਨ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਐਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹਰ ਆਗੂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਭਲਿਆਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (2 ਸਮੂਏਲ 5:17-25; 1 ਇਤਿਹਾਸ 14:8-16)

ਉੱਤਰੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਇਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਾਸ ਦਾਊਦ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਡਾਲਿਸਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੈਗੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਆਂਗਾ’’ (2 ਸਮੂਏਲ 3: 18) ¹³⁷ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਰਖ ਹੋ ਗਈ। ‘‘ਜਾਂ ਡਾਲਿਸਤੀਆਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਮਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਤਦ ਸਾਰਿਆਂ ਡਾਲਿਸਤੀਆਂ ਨੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਲੱਭਣ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ’’ (2 ਸਮੂਏਲ 5: 17)। ਜਦ ਤਕ ਦੇਸ਼ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਸਿਰਫ ਯਹੁਦਾ ਉੱਤੇ ਹੀ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਤਦ ਤਕ ਡਾਲਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਦਾਊਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਰਾਏਲ

ਇਕ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ 300,000 ਦੀ ਛੋਜ਼ ਹੋ ਗਈ, ਤਾਂ ਡਲਿਸਤੀਨੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛੋਜ਼ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋਏ।

ਇਹ ਛਾਪਾਮਾਰ ਟੋਲੀ ਵਾਂਗੂ ਕੋਈ ਛਾਪਾਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਗੋਂ ਇਕ ਜੰਗ ਸੀ, ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਜੰਗ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਉਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਸਾਰੇ ਡਲਿਸਤੀਨੀ ਦਾਉਦ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਨਿਕਲੇ।” NIV ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਕਿ “ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਗਏ।” ਉਹ ਡਲਿਸਤੀਨ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਤਦ ਤਕ ਮਾਰਦੇ ਅਤੇ ਲੁਟਦੇ ਗਏ,³⁸ ਜਦ ਤਕ ਯਗੁਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੁਰ ਰਪਾਈਮ ਘਾਟੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਹੰਚ ਗਏ।

ਜਦ ਦਾਉਦ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਫੈਲੀ ਘਾਟੀ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਵੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਗਾਏਲ ਦੇ ਅਸਲੀ ਹਾਕਮ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਭਲਾ, ਮੈਂ ਡਲਿਸਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਂ? ਕੀ ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਂਗਾ?’’ ਖੁਦਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘‘ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਕਿਉਂ ਜੋ ਨਿਸਗ ਮੈਂ ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਸੌਂਪਾਂਗਾ’’ (2 ਸਮੂਏਲ 5: 19)। ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਛੋਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ, ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਰੇ ਵੈਰੀਆਂ ਤੇ ਇਉਂ ਢਹਿ ਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੌਖੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਰੋੜ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ [ਹੜ ਆ ਜਾਣ ਵਾਂਗ; RSV]’’ (2 ਸਮੂਏਲ 5: 20)। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਨਾਂ ਬਾਲ-ਪਰਾਜਮ ਰੱਖਿਆ, ‘‘ਰਸਤਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭੂ।’’

ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਗੂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਉਸ ਵੱਲ ਤੱਕਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਨਾਸਕਾਰੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਦ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਹਮਲੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਵੱਖੋਂ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20: 28-30)। ਬੁਧਵਾਨ ਆਗੂ ਖਤਰੇ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੁਧਵਾਨ ਆਗੂ, ਦਾਉਦ ਵਾਂਗ ਆਖੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਮਦਦ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬੁਧਵਾਨ ਆਗੂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਕੜਾਂ ਸਦਾ ਲਈ ਮੁੱਕ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੀਆਂ ਕਿ ਜਾ ਕਿ ਆਉਣ ਹੀ ਨਾ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਡਲਿਸਤੀਨੀ ਫੇਰ ਆ ਗਏ। ਦਾਉਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਉਹ ਰਪਾਈਮ ਦੀ ਘਾਟੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਛੋਜ਼ ਲਿਆਏ³⁹ ਦਾਉਦ ਫੇਰ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪਿੱਛਓਂ ਘੇਰਾ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਗੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ‘‘ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਭਈ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਤੂੰ ਤੂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਰਛਾਂ ਦੀਆਂ ਉਤਲੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਿਚ ਤੁਰਨ ਦਾ ਖੜਕਾ ਸੁਣੋ⁴⁰ [ਭਾਵ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਛੋਜ਼ ਦੀ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਅਵਾਜ਼] ਤੈਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਦੇਵੇ, ਤਦ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਪੂਰੀ ਫੁਰਤੀ ਕਰਨਾ, ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਡਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਛੋਜ਼ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਪਧਾਰਿਆ ਹੈੰ’’ (2 ਸਮੂਏਲ 5: 24)। ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਦਾਉਦ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਛੋਜ਼ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੁਚਾ ਦਿੱਤਾ। ‘‘ਦਾਉਦ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ, ਅਰ ਉਹ ਡਲਿਸਤੀਆਂ ਦੇ ਦਲ ਨੂੰ ਗਿਬਿਓਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਜਰ ਤੋੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ’’ (1 ਇਤਿਹਾਸ 14: 16)। ਇਸ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਡਲਿਸਤੀਆਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਦਹਿ ਹੋ ਗਏ। ਭਾਵੇਂ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਡਲਿਸਤੀਨੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸਗਾਏਲ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ (ਸਿਰਫ਼ ਨੌਂ ਆਇਤਾਂ) ਦਾਉਦ ਦੀ ਬਾਕੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਲੜਾਈਆਂ ਵਾਂਗ, ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਹੋਰ ਯੁੱਧਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸਗਾਏਲ

ਲਈ, ਉਹ ਜਿੱਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਨ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਹੁਣ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਸੈਂਕੜੇ ਵਰਿਆਂ ਬਾਅਦ ਯਸਾਯਾਹ ਨੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਖੁਦਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਲਿਖਿਆ:

ਜਿਵੇਂ ਫਰਾਸੀਮ [ਭਾਵ ਬਾਮਾਲ-ਪਰਾਜੀਮ]
ਪਰਬਤ ਉੱਤੇ ਹੋਇਆ,
ਯਹੋਵਾਹ ਉੱਠੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਗਿਬਓਨ ਦੀ ਢੂਣ ਵਿਚ ਹੋਇਆ,
ਉਹ ਕੈਪਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਈ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ,
ਆਪਣਾ ਅਚਰਜ ਕੰਮ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰ,
ਆਪਣੀ ਅਨੋਖੀ ਕਾਰ ਕਰੇ (ਯਸਾਯਾਹ 28:21)।

1 ਇਤਿਹਾਸ 14: 17 ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਅਰ ਦਾਊਦ ਦਾ ਨਾਉਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੱਸਰ ਗਿਆ ਅਰ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦਾ ਡਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।’’

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕਿੰਨੇ ਦੁਰਗਾਮੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣਗੇ।

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (2 ਸਮੂਏਲ 23:8-39; 1 ਇਤਿਹਾਸ 11:10-12:38)

ਦਾਊਦ ਛਲਿਸਤੰਨੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਭਿੜਿਆ ਸੀ। ਜੰਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤਕੜੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਕੀਤੀ। ਦਾਊਦ ਨੇ 2 ਸਮੂਏਲ 23:8; 1 ਇਤਿਹਾਸ 11:10) ਆਪਣੀ ਹੱਕੂਮਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਿਕਰ 23 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ 11 ਅਤੇ 12 ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਦੀ ਹੱਕੂਮਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। 2 ਸਮੂਏਲ ਵਿਚ ਸੈਂਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ: ਇਹ ਸੂਚੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਗਈਆਂ? ਰਾਜੇ ਦਾਊਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਜੋਗਾਵਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ, ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਕਲੱਬ ਵਿੱਚੋਂ, ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਿਖਾਵੇ ਲਈ ਤਾਰੀਫ [ਖੁਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਚਾਪਲੂਸੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ] ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ; ਮੇਰਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਚਮੁਚ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘... ਜਿਹ ਨੂੰ ਹਾਲਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹਾਲਾ ਦਿਓ, ... ਜਿਹ ਦਾ ਆਦਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਆਦਰ ਕਰੋ’’ (ਰੋਮੀਆਂ 13:7)। ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸੁਲਾਹਣ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਆਦਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ‘‘ਭਰੱਪਣ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਏ ਨਾਲ ਗੁੜ੍ਹਾ ਹਿਤ ਰੱਖਣਾ, ਆਦਰ ਵਿਚ ਦੂਏ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਸਮਝਣਾ’’ ਜਾਣਦੇ

ਹਨ (ਰੋਮੀਆ 12: 10)।

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ (2 ਸਮੂਏਲ 3:2-5, 12-16; 5:13-16; 1 ਇਤਿਹਾਸ 14:3-7)

ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਆਏ ਦਾਉਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। 2 ਸਮੂਏਲ 2: 2 ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ ਆਇਆ। 2 ਸਮੂਏਲ 3: 1-5 ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿ ‘‘ਦਾਉਦ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ,’’ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ।’’⁴¹ ਦਾਉਦ ਵੱਲੋਂ ਯਹੂਸਲਮ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ‘‘ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋਏ’’ (ਤੁਲਨਾ 2 ਸਮੂਏਲ 5: 13; ਵੇਖੋ 1 ਇਤਿਹਾਸ 14: 3)।⁴² ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ।

ਪਰਿਵਾਰ ਅਗੂਆ ਨੂੰ ਬਣਾ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜ ਵੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵੇਖਾਂਗੇ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦਾਉਦ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇਨੀਆਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (1 ਰਾਜਿਆਂ 1: 6) ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਚੁਕਾਉਣਾ ਪਈ। ਜਦੋਂ ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।⁴³

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਦੇ ਹਨ (2 ਸਮੂਏਲ 6:1, 2; 1 ਇਤਿਹਾਸ 13:1-4)

ਸਾਡਾ ਅਗਲਾ ਅਧਿਐਨ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਸੰਦੂਕ ਲਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਦਾਉਦ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੀਡਰਿਸ਼ਿਪ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਤੱਥ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਵੇਖੋ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਾਉਦ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਸਿਆਲ੍ਪ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਪੁਚਾਇਆ:

ਦਾਉਦ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੇ ਸੈਂਕਿਤਿਆਂ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਜੇ ਦੇਹ ਯਹੋਵਾਹ ਸਾਡੇ ਪਰੇਮਸੂਰ ਵੱਲੋਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਜਕਾਂ ਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਹਿਗਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਥਾਂ ਲੋਕ ਭੇਜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਘੱਲੀਏ ਜੋ ਓਹ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ। ਅਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਇੱਥੋਂ ਮੇਡ ਲਿਆਈਏ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਉਲ ਦਿਆਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਖੋਜ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਸਭਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਭਈ ਅਸੀਂ ਏਵੇਂ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਏਹ ਗੱਲ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਸੀ (1 ਇਤਿਹਾਸ 13: 1-4)।

‘‘ਆਖਿਆ’’ ਅਤੇ ‘‘ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ’’ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ; ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ: ‘‘ਸਾਰੀ ਸਭਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਭਈ ਅਸੀਂ ਏਵੇਂ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਏਹ ਗੱਲ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਸੀ।’’ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਛੋਟ ਸੀ। ਪਰ ਦਾਉਦ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਏਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਬੱਧਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹਿਆ। ਉਸ ਨੇ

ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੁੱਛੋ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ‘‘ਰਾਜੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ’’ ਦੇ ਬਜਾਏ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਬੁੱਧਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ।

ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਰੂਹਾਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ

1 ਇਤਿਹਾਸ 13: 1-4 ਵਿਚ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਮਹੱਤਵ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਦਾਉਦ ਨੇ ਹੁਣ ਤਕ ਜੋ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਮਕਸਦ ਤਕ ਜਾਣ ਦਾ ਇਕ ਸਾਧਨ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਹ ਮਕਸਦ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਯਹੂਸਲਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ⁴⁴ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਰੂਹਾਨੀ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰ

ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਵੱਲੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਮੇਰੀ ਦੁਆ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਹੇ ਖੁਦਾ, ਜਦ ਵੀ ਤੂ ਮੈਨੂੰ ਆਗੂ ਬਣਾਵੋ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹੀ ਬੁੱਧ ਦੇਣਾ ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਸੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਨੇ ਵਿਖਾਈ ਸੀ।’’

ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ⁴⁵ ਕਿ ਚੰਗੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਾਂਗ ਚੰਗੀ ਸੰਗਤੀ ਭਾਵ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੁਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਆਗੂ ਬਖਸ਼ੇ, ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਗੂਆ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਨ, ਦੁਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।⁴⁶ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਗਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਬਣਨ ਦਾ ਛੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਆਗੂ ਵਧੀਆ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਸਕਣ।⁴⁷

‘‘ਐ ਖੁਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬੁੱਧਵਾਨ ਆਗੂ ਦੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਰ ਮਗਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਬਣਾ।’’

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਡਬਲਯੂ. ਫਿੱਲਿਪ ਕੈਲਰ, ਡੇਵਿਡ ਦ ਸੈਫਰਡ ਕਿੰਗ (ਵੈਕੋ, ਟੈਕਸਸ: ਵਰਡ, 1986), 15. ²ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਦਾਉਦ ਦਾ ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ³ਜਦ ਬਿਨਯਾਮਿਨ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਛੇ ਸੌ ਪੁਰਖ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਸੌ ਨੇ ਯਾਥੇਸ਼-ਗਿਲਾਅਦ ਦੀਆਂ ਕੁਆਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਪਤਨੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਲਈਆਂ (ਨਿਆਈਆਂ 21:8-14)। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਸੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਲ ਨੇ ਅਮੇਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਯਾਥੇਸ਼-ਗਿਲਾਅਦ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 11:1-11)। ⁴ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ (1 ਸਮੂਏਲ 31:12)। ਲਾਸ਼ਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ (2 ਸਮੂਏਲ 21:12-14)। ਅਜਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਫ਼ਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ⁵ਯੋਨਾਥਾਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਉਦ ਦਾ ਵਾਦਾਦਾ ਈਸਥੋਸਥ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ⁶ਵੈਖੋ ਜਬੂਰ 133: 1. ਏਕਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਐਨੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ (ਯਾਕੂਬ 3:17; ਮੱਤੀ 10:34), ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਜਾ ਸਕਦਾ। ⁷ਦਾਊਦ ਨੇ ਅਬਨੇਰ ਦੀ ਤਾਰੀਝ ਆਪਣੇ ਜਨਨੈਲ ਯੋਆਬ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤੀ ਸੀ (1 ਰਾਜਿਆਂ 2: 32)। ⁸2 ਸਮੂਏਲ 3: 9, 10, 18 ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਸਾਊਲ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਡੱਡ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਾਊਲ ਵੱਲੋਂ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਅਗਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਮੰਨਣ ਵੇਲੇ ਅਬਨੇਰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 24; 26). ⁹ਅਬਨੇਰ ਸਾਊਲ ਦਾ ਚਾਚਾ ਜਾਂ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 14: 50, 51)। ¹⁰ਦਾਊਦ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਆਗੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯੋਆਬ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ 2 ਸਮੂਏਲ 2: 13 ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

¹¹ਸਾਊਲ ਦੀ ਡਾਊਣੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਬੀਸ਼ੈ ਦਾਊਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ; ਉਹ ਸਾਊਲ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ¹²ਉਹ ਦਾਊਦ ਦੀ ਭੈਣ ਸਰੂਯਾਹ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ¹³ਯੋਆਬ ਦੇ 20 ਅਤੇ ਅਬਨੇਰ ਦੇ 360 ਆਦਮੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ (2 ਸਮੂਏਲ 2: 31)। ¹⁴NEB ਵਿਚ ਵੇਖੋ, “ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਭਾਲੇ ਦੀ ਪਿਛਾੜੀਓਂ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ” (2 ਸਮੂਏਲ 2: 23)। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਬਰਛੇ ਦਾ ਬੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਗੱਡਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਅਸਾਹੇਲ ਬਰਛੇ ਤੇ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬਰਛਾ ਉਹਦੇ ਆਰ ਪਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ¹⁵2 ਸਮੂਏਲ ਦੀ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਿਸੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗ ਪਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਘਟਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ। ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਗਜ਼ਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਠੀਕ ਦੋ ਸਾਲ ਹਕੂਮਤ ਕਰਕੇ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦਾਊਦ ਦੇ ਸਿਰਫ ਯਹੂਦਾ ਉੱਤੇ ਰਾਜਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਰਾਜਾ ਸੀ। ¹⁶ਗਿਲਾਦੀ ਨਗਰ ਹੈਬਰੋਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਪੰਜਾਹ ਮੀਲ (ਐਸੀ ਕਿਲੋਮੀਟਰ) ਯਹਦਨ ਦੇ ਪਾਰ ਸੀ। ¹⁷ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ‘ਲਾਜ਼ ਦਾ ਪੁੱਤਰ’ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਉਪਨਾਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਫਿਰਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨਫਰਤ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ‘ਬਾਆਲ’ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਲਾਜ਼’ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ¹⁸1 ਇਤਿਹਾਸ 8: 33. ‘‘ਅਸ਼ਬਾਲ’’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘‘ਬਾਆਲ ਦਾ ਪੁੱਤਰ’’ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਬੰਦਾ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ‘ਪ੍ਰਭੂ’ ਸੰਭਵ ਹੈ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ¹⁹ਈਸ਼ਬੋਸ਼ ਦਾ ਆਖਰੀ ਜ਼ਿਕਰ 1 ਇਤਿਹਾਸ 8: 22 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸਾਊਲ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 2 ਸਮੂਏਲ 21: 8 ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ²⁰ਇਥਰਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਬਨੇਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਸਪਤਤੀ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਇਤ 7 ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ‘‘ਅਤੇ ਅਬਨੇਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਲਿਆ।’’

²¹ਦਾਊਦ ਦੀ ਸਰਤ ਸੀ, ਜੋ ਬੜੀ ਅਜੀਬ ਸੀ, ਕਿ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਮੀਕਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ‘‘ਦਾਊਦ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ ਮੀਕਲ’’ ਉੱਤੇ ਵਾਧੂ ਲੇਖ ਵੇਖੋ। ²²ਸਾਇਦ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਹਾਉਤਾਂ 25: 21 ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਇਹੀ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ²³ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਪਵਾਦ 2 ਸਮੂਏਲ 10: 12 ਹੈ। ²⁴ਅਬਨੇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿਚ ਅਬੀਸ਼ੈ ਦਾ ਹੱਥ ਸੀ (2 ਸਮੂਏਲ 3: 30)। ²⁵ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਬਨੇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਬੀਸ਼ੈ ਦੇ ਕਈ ਮਕਸਦ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ 2 ਸਮੂਏਲ 30: 27, 30 ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਆਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਸੀ। ²⁶ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਦਾਊਦ ਯਰੂਸਾਲਮ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜਰਨੈਲ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਸੀ (1 ਇਤਿਹਾਸ 11: 6)। ²⁷ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤ ਯੋਆਬ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਜੁਰਮ ਅਬਨੇਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨਾ ਸੀ (1 ਰਾਜਿਆਂ 2: 28-34)। ²⁸ਟਾਟ ਸੋਗ ਜਾਂ ਪਛਤਾਵਾ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬੋਰੀ ਤੋਂ ਬਣੇ ਵਸਤਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਰਾ ਗਿਬੁਨੀ ਨਗਰ ਬੇਰੋਤ ਤੋਂ ਸਨ (ਯਹੋਸੁਆ 9: 17; 18: 25)। ²⁹ਜੇ ਬਿਨਯਾਮਿਨ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ³⁰RSV ਵਿਚ ਸਪਤਤੀ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 2 ਸਮੂਏਲ 4: 6 ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਅਤੇ ਵੇਖੋ, ਘਰ ਦੀ ਦੁਆਰਪਾਲਨ ਕਣਕ ਚੁਣ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਝਪਕੀ ਆ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸੋਂ ਗਈ; ਸੋ ਰੇਕਾਬ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਭਾਈ ਬਾਨਾ ਚੁੱਪਚਾਪ ਘਰ

ਵਿਚ ਵੜ ਆਏ।'

³¹ਦਾਊਦ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਈਸਥੋਸ਼ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਭਲਾ ਆਦਮੀ ਸੀ। ³²ਇਹ ਦਾਊਦ ਦਾ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਸਹ ਸੀ। ³³ਬਾਈਬਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 340,000 ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੀ ਆਏ ਹੋਣ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਭੀੜ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ³⁴ਉਤਪਤ 14: 18 ਤੋਂ। ‘‘ਸਾਲੇਮ’’ ‘‘ਯਰੂਸਲਮ’’ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 76: 2)। ³⁵ਯਰੂਸਲਮ ਨੂੰ ਕਦੀ ਕਦੀ ‘‘ਯ਼ਬੂਸ’’ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਨਿਆਈਆਂ 19: 10; 1 ਇਤਿਹਾਸ 11: 4)। ³⁶ਦਾਊਦ ਵੱਲੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਯਰੂਸਲਮ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਠ ਜਾਂ ਦਸ ਏਕੜ ਤੇ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ‘‘ਮਿੱਲੋਂ’’ ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ (2 ਸਮੂਲੇਲ 5: 6); ਇਹ ਇਕ ਇਥਰਾਨੀ ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਭਰਨਾ’’ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਹੋ ਸਕੇ। NIV ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਸਹਾਰਾ ਢੇਣ ਲਈ ਟੈਰੇਸ਼’’ ਹੈ। ³⁷ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਦਾਊਦ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਵੇਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਊਲ ਨੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਉਲ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਖੇਡੇ ਉੱਤਰਦੇ ਹਨ। ³⁸1 ਇਤਿਹਾਸ 14: 9 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਨੇ ਘਾਟੀ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ³⁹ਜੇਸੇਫਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਫੌਜ ਪਹਿਲੀ ਫੌਜ ਨਾਲੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਧੀ ਸੀ। ⁴⁰ਜੇਸੇਫਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਤੇ ਹਿੱਲੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਤਰ ਸੱਤਰ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਆਈ ਪਰ ਹਵਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲੀ।

⁴¹ਸਾਨੂੰ ਘੁਮਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਨੇ ਹੈਬਰੋਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਚਾਰ ਹੋਰ ਪਤਨੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ⁴²ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਉਸਨੇ ਯਰੂਸਲਮ ਦੀਆਂ ਰਖੇਲਾਂ ਰੱਖ ਲਈਆਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀਆਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ।’’ ਲੇਖਕ ਨੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਬਹੁਪਤੀ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਅਲੋਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 17: 17 ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਪਰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। ⁴³ਮੀਕਲ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਉਮੀਦ ਲਾਏ ਗਏ ਸਬੰਧ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਝੁਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਜੋੜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ⁴⁴1 ਇਤਿਹਾਸ 13: 1 ਜਿਸ ਵਿਚ 1 ਇਤਿਹਾਸ 11: 1-9 ਦੀ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਵਿਚਕਾਰ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ‘‘ਦਾਊਦ ਦੇ ਯੋਧਿਆਂ’’ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੀਰਾਮ ਵੱਲੋਂ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਦੇਣਾ, ਛਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਨਾਲ ਦਾਊਦ ਦਾ ਯੁੱਧ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਯਰੂਸਲਮ ਵਿਚ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਦਾਊਦ ਦੀਆਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਨ (1 ਇਤਿਹਾਸ 13) ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੰਦੂਕ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਵਿਚ (1 ਇਤਿਹਾਸ 15) ਹੋਈ। ⁴⁵ਇਹਦੇ ਲਈ ‘‘follower-ship’’ ਵਧੇਰੇ ਢੁਕਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਪਰ ਸੈਂ ‘‘follow-ship’’ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਆਂਗਾ। ⁴⁶ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਹੋਣ (1 ਤਿਮੇਥਿਊਸ 2: 1, 2), ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਹੋਣ (ਇਥਰਾਨੀਆਂ 13: 17, 18) ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ। ⁴⁷ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇ (ਰੋਮੀਆਂ 13: 1 ਤੋਂ), ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ (ਇਥਰਾਨੀਆਂ 13: 17), ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ (ਤੁਲਨਾ ਅਫਸੀਆਂ 5: 22; 6: 1-3) ਸਾਨੂੰ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

